

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesolowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiad. Władysław Wesolowski, Nowe.

Nr. 43.

Nowe, sobota 24-go października 1936 r.

Rok XIII.

Parafialna Akcja Katolicka

urządza w niedzielę, dnia 25 października b. r. zaraz po niesporach na sali p. Stasiewskiej

UROCZYSTĄ AKADEMIE

ku czci

Chrystusa Króla.

Program: 1. Słowo wstępne. 2. Śpiew: „Chrystusowi cześć i chwała”. 3. Deklamacja: „Króluj nam Chryste”. 4. Referat: „O ducha Chrystusowego w szkole i wychowaniu” (wygłosi p. adwokat Głowczewski). 5. Śpiew: „Z hasłem wiary”. 6. Deklamacja: „O zbudź się Polsko!” 7. Deklamacja: „Rota Katolicka”. 8. Słowa końcowe. 9. Wspólny śpiew: Kto się w opiekę”.

Wstęp wolny. Przyjmuje się dobrowolne datki. Wszyscy Katolicy na akadmię Chrystusa Króla!

Apel do obywatelstwa miasta Nowego i okolicy.

Wobec zbliżającego się „Tygodnia Miłosierdzia”, który odbędzie się w czasie od 25 października do 1 listopada br., zwracają się Panie z Towarzystwa św. Wincentego a Paulo z gorącym apelem do Szan. obywatelstwa o współpracę w tym tak szlachetnym obowiązku przyjsia z pomocą naszym najbiedniejszym w obliczu zbliżającej się zimy.

Najdrobniejsza ofiara dopomoże ususzyć lzy cierpienia.

Panie z Tow. św. Wincentego a Paulo proszą wobec tego Szan. obywatelstwo o składanie na ten cel zbędnej odzieży i obuwia oraz żywności i datków w gotówce w Probstwie lub u p. Borkowskiej.

Z okazji „Tygodnia Miłosierdzia” Panie z Tow. również sprzedawać będą losy, na które wygrać można praktyczne i wartościowe fanty.

Fanty wystawione są u p. Borkowskiego.

Niech każdy z nas doloży swoją cegiełkę do tego tak szlachetnego czynu i wspiera akcję, rozpoczętą przez Tow. Pań św. Wincentego a Paulo celem ulżenia biedy najubogszym z naszych bliźnich.

Z życia okręgu K.S.M. żeńskiej.

Tutejszy okręg K.S.M. żeńskiej w Nowem urządził w dniach 13 do 15 października br. kurs pracy organizacyjnej, dla druchen okręgu nowskiego. W kursie brało udział 30 druchen i to: z Nowego, Warlubia, Bzowa, Bochlina i Lalków. Wykłady o pracy organizacyjnej wygłaszał Generalny Sekretarz Ks. Ryczakowicz z Pelplina, druhna Głokówna i druhna wychowania fizycznego Gdancówna.

Zbiórka na F. O. N.

Staraniem miejscowej Korporacji Kupców Samodzielnych urządzono zbiórkę na Fundusz Obrony Narodowej.

Dochód wyniósł w gotówce 145 zł. w papierach wartościowych 94 zł — razem 239 zł.

W imieniu Zarządu dziękuję uprzejmie wszystkim ofiarodawcom za poparcie tak doniosłej akcji.

Dalsze składki przyjmuje p. Hołoga f-a „Rolnik”. Jażdżewski, prezes.

Ruch naturalny ludności.

Główny Urząd Statystyczny opracował zestawienie, dotyczące ruchu naturalnego ludności w Polsce w II kwartale r. b. W okresie tym zanotowano 61.056 małżeństw, 235.351 urodzeń, oraz 112.848 zgonów, w tym 26.863 zgonów niemowląt. Przyrost naturalny wyniósł 122.503 osób. W porównaniu z poprzednim kwartałem liczba małżeństw zmniejszyła się o 21.557, liczba urodzeń wzrosła o 16.265, liczba zgonów spadła o 10.882, liczba zgonów niemowląt zmniejszyła się o 273, przyrost naturalny zwiększył się o 27.147 osób.

Przebieganie na 1000 mieszkańców przypada 7,2 małżeństw, 27,8 urodzeń żywych i 13,3 zgonów. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wyniósł 14,5. Na 100 urodzeń przypada przeciętnie 12,1 zgonów niemowląt.

Na Fundusz Obrony Narodowej.

Na Fundusz Obrony Narodowej złożyli rolnicy Gminy Nowe ofiary w gotówce, jak następuje:

Gromada: Dąbrówka 47,80 zł. Gaiewo 28,60 zł. Kończyce 75,19 zł. Kozielec 159,60 zł. Mątawy 100 zł. Milewko 41,60 zł. Morgi 38,50 zł. Osiny 7,50 zł. Ostrowite 190,40 zł. Pastwisko 5,10 zł. Piaski 13,85 zł. Pieniążkowo 8,30 zł. Półwieś 21,30 zł. Rychława 30 zł. Tryl 111,12 zł. Twarda Góra 92,85 zł. W Zaiączkowo 61,34 zł. Włosienica 21 zł. Zdroewo 20,79 zł. Razem 1074,84 zł.

Kwotę tę przekazano w dniu 22. X. 36 r. do Powiatowego Komitetu Daru Rolnictwa na Fundusz Obrony Narodowej w Świeciu.

Rolnicy wsi Szl. Bochlin i Kozielec zasługują na wyróżnienie, gdyż mimo poniesionych strat przez tegoroczną klęskę żywiołową nie oszczędzili ofiar na F. O. N.

Wszystkim ofiarodawcom wyraża się tą drogą serdeczne podziękowanie.

Głaza, sekretarz gminny. Felski, wójt gminy.

Wielka gra.

Zagadnienia wojenne stały się symbolem doby obecnej. Zapelniają one coraz częściej i coraz obszerniej szpalty prasy. Tworzy się legenda przyszłej wojny. Naogół najszerszej są poruszane sprawy bezpośrednio związane z woj- skiem i zbrojeniami, rzadziej natomiast oświetla się zagadnienia ogólniejsze, jak np. zasoby naturalne danego kraju, stan przemysłu i t. p. Są to rzeczy niezmiernie ważne, mające decydujący wpływ w życiu i walce narodów. Minęły te czasy, gdy tylko żołnierz brał na swe barki ciężar wojny. Dziś bierze w niej udział cały naród, całe gospodarstwo państwowe. I tylko pod tym kątem widzenia można rozstrzygać sprawy wojny i snuć przypuszczenia o przyszłym układzie sił na świecie.

Trzeba przyznać, że ziemia podzielona jest na państwa niezbyt szczęśliwie. Nierówność podziału jest bodaj najistotniejszą przyczyną, dla której walczą między sobą krwawo i bezkrwawo narody. Na świecie zupełnie wyraźnie zarysowuje się podział państw na dwie grupy. Jedną z nich, bogatą przez los wyposażoną, do której należą: Stany Zjednoczone, Francja, Anglia i Rosja, nie ma najmniejszego powodu do niezadowolenia. Dysponując dużymi obszarami, nie odczuwają braku miejsca dla swego przyrostu naturalnego, a posiadając 94 proc. węgla, 70 proc. żelaza, 95 proc. nafty w swoim ręku, nie potrzebują szukać zmiany istniejącego stanu rzeczy.

W zupełnie innym położeniu znajdują się Japonia, Italia, Niemcy i inni. Muszą one nie tylko szukać dróg dla swej emigracji, ale i kupować od innych najniezbędniejsze surowce w mniejszej lub większej ilości, zależnie od bogactwa własnych zasobów naturalnych. I rzeczywistość, przerzucając karty historii współczesnej aż do dni najbliższych, widzimy, że wszędzie jako napastnicy występują państwa grupy drugiej. Wojna japońsko—chińska, włosko—abisyńska i dążenia odwetowe Trzeciej Rzeszy nie są niczym innym, jak chęcią zmiany podziału sił potencjonalnych na świecie. Ani Francja, ani Anglia, ani inne kraje nie dążyły do wyścigu zbrojeń. Zapoczątkowała zbrojenia Rzesza, zmuszając innych do wzięcia udziału w wyścigu. Rozpoczęła się wielka gra, której stawką jest bezpieczeństwo i wolność narodów pragnących pokoju.

W najlepszym położeniu znajdują się Stany Zjednoczone. Państwo to strategicznie nie posiada prawie słabych punktów. Bogaty zasób

sił ludzkich, doskonale rozbudowany przemysł i posiadanie wszystkich surowców w dostatecznej ilości, stawiają U. S. A. na pierwszym miejscu. Drugie miejsce zajmuje Rosja. Jej najsłabszą stroną jest przemysł i komunikacja. W stosunku do zajmowanego obszaru ani ilość fabryk i zakładów przemysłowych, ani sieć komunikacyjna nie są wystarczające. Te czyniki w znacznym stopniu zmniejszają znaczenie militarne Rosji Sowieckiej, kraju pod każdym względem samowystarczalnego. Francji brakuje nafty, siarki i miedzi. Znajdują się jednak te surowce w jej koloniach. Brak miejsca na duży przyrost ludności, niedogodne położenie strategiczne i rzecz najważniejsza — zupełny brak podstawowych surowców, czynią Italię nieprzystosowaną do wojny na dłuższą metę. Aneksja Abisynii jednak znacznie polepsza sytuację Włoch. Świetne położenie strategiczne Japonii równoważy w pewnym stopniu ograniczenie zasobów naturalnych i przeludnienie kraju. Wreszcie Rzesza. Ten kraj nie znajduje się w tak ciężkim położeniu jak Italia lub Japonia. Niemal wszystkie surowce z wyjątkiem ropy naftowej posiadają Niemcy w pewnej ilości, jedne w mniejszej, inne w nadmiarze. Doskonale rozbudowany przemysł i umiejętność zastępowania niektórych surowców namiastkami, stwarzają jeszcze zupełnie niezłe warunki bytowania. Gdyby państwo to zechciało poskromić swoje zaborcze intencje, słowo „Pax” nie tak szybko zostałoby przekreślone przez inne — „Bellum”.

Każdy ma prawo do ambicji narodowych, żadnemu państwu nikt nie broni rozwoju. Ale nikt nie ma prawa sięgać po cudze.

Sztuczny miraż — chroni przed atakiem lotniczym.

Równoległe z rozwojem lotnictwa wojennego dużo uwagi poświęca się środkom obrony przeciwlotniczej. Między innymi, jako jeden z fragmentów biernej O. P. L. używane są zasłony dymowe, utrudniające lotnikom nieprzyjacielskim rozpoznawanie ważnych obiektów.

Ostatnio w Anglii został wypróbowany nowy rodzaj zasłony dymowej, nazwanym przez wynalazcę „sztuczny mirażem”. Jak już sama nazwa wskazuje, nowa zasłona różni się od wszystkich dotychczasowych. Ciekawy ten wynalazek ze zrozumiętych względów trzymany jest w tajemnicy. Jednak ze skąpych wiadomości, jakie przeniknęły do prasy, można mniej więcej odtworzyć istotę „sztucznych miraży”. Zasłonę wytwarza się przez specjalne fumatory, zainstalowane na samolotach. Dym, tworzący zasłonę nie jest jednokolorowy, lecz składa się z szeregu barw, z przewagą kolorów czerwonych, brązowych, złotych i szarych. Zasłona jest wytwarzana jednocześnie na kilku wysokościach. Oprócz tego w kilku punktach na ziemi zapalane są świece dymne, wytwarzające czarny dym w pionowych długich smugach. Całość z pewnej wysokości 2-4 tys. metrów wytwarza złudzenie miasta fabrycznego. Efekt ten został osiągnięty wyłącznie dzięki użyciu kolorowych dymów, które, układając się w duże nieregularne plamy, markują domy, ulice, parki i jeziora.

O skuteczności nowych zasłon przekonali się lotnicy angielscy podczas letnich manewrów. W południowej części Londynu znajduje się lotnisko. Obiekt ten mieli lotnicy zbombardować oraz wykonać szereg zdjęć fotograficznych. Zadanie lotnicy wykonali, ale tylko w ich mniemaniu. W rzeczywistości jednak bombardowaniu uległy tereny piaszczyste, odległe od właściwego lotniska o 35 km. Nad wspomnianymi terenami wytworzono kolorową mgłę, która stała się przyczyną pomyłki. Fakt ten dobitnie świadczy o skuteczności nowego wynalazku.

Przed głodem i chłodem brońmy współbraci.

Mieczysław Sliwiński, Nowe, tel. nr. 9

HANDEL TOWARÓW KOLONIALNYCH — WÓDEK GATUNKOWYCH
I ROZMAITYCH WIN KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Hurtownie i Detalicznie

✱ Restauracja ✱

Hurtownia soli i wódek monopolowych

poleca wszelkie towary spożywczo-kolonialne przy udziale 4% rabatu wszelkiego rodzaju —
oprócz monopolowych i kartelowych.

✱ ✱ Nowe tłuste śledzie, matiesy i matiasy, sardelki, sardynki, świeżo palone kawy i t. d. i t. d. ✱ ✱

Dalej smary na osie, oleje i oliwy do maszyn.

Sądy i prawo.

CZY PRACODAWCA ODPOWIADA CYWILNIE ZA SZKODY WYNIKŁE WSKUTEK NIEWYDANIA PRACOWNIKOWI ZAŚWIADCZENIA O ZWOLNIENIU Z PRACY.

Józef B., robotnik, wniósł do Sądu Pracy pozew p-ko Jakubowi R. o 203 zł przy czym wyjaśnił, że po rozwiązaniu stosunku pracy p. J. R. zwrócił się do zarządu Funduszu Bezrobocia o zaświadczenie o zwolnieniu z pracy. Zarząd odmówił mu, uzasadniając odmowę spóźnionym zgłoszeniem; spóźnienie to, w myśl dalszych wywodów pozwu, zostało spowodowane niczym nieusprawiedliwionym zwlekaniami przez pozwanego pracodawcę wydania zaświadczenia o zwolnieniu z pracy powoda, które należało złożyć przy zgłoszeniu o zaświadczenie. Szkoda wynikła dla Józefa B. wskutek nieotrzymania zasiłku wyniosła poszukiwaną sumę 203 zł. Sąd Najwyższy, który tę sprawę rozpatrywał, orzekł, że pracownik, który w terminie ustawowym nie dokonał zgłoszenia o zasiłek z Funduszu Bezrobocia, ponosi sam skutki swego zaniedbania i nie może poszukiwać odszkodowania za stracony zasiłek od pracodawcy, który zwlekał z wydaniem mu zaświadczenia o zwolnieniu z pracy, gdyż otrzymanie zasiłku nie jest zależne od złożenia takiego zaświadczenia. (C. I. 1711-35).

KIEDY POSREDNIKOWI NALEŻY SIĘ WYNAGRODZENIE ZA ZAWARTĄ TRANZAKCJĘ.

Bartłomiej K., zawodowy pośrednik, wystąpił przeciwko małżonkom S. o zapłatę 1000 zł tytułem stręcznego za wskazanie pozwanym kupca na ich mleczarnię, powołując się w tym względzie na pisemne zobowiązanie pozwanek oraz fakt, że pozwane rzeczywiście swą mleczarnię sprzedały wskazanemu przez niego kupcowi G. Pozwane broniły się tym, że zobowiązały się do zapłaty pośrednikowi kwoty 1000 zł pod warunkiem, że uzyskają za mleczarnię kwotę 18.000 zł, że pozatem pertraktacje prowadzone za pośrednictwem powoda nie doprowadziły do rezultatu, gdyż G. tej sumy nie chciał ofiarować, a powód nie chciał się zgodzić na obniżenie ceny sprzedażnej i że ostateczna sprzedaż mleczarni temuż G. przysła do skutku dopiero po pewnym czasie za pośrednictwem Anny G., przy czym pozwane małżonkowie uzyskali cenę 15.000 zł. Sąd Najwyższy rozstrzygnął ten spór, oddalając pozew pośrednika z tego powodu, iż sam fakt zawarcia umowy z osobą wskazaną przez pośrednika nie uprawnia pośrednika do żądania zapłaty stręcznego, jeżeli brak związku przyczynowego pomiędzy działaniem pośrednika a dojściem umowy do skutku (C. I. 1435-35).

NAKAZY ZAPŁATY

można nabyć w księgarni

W. Wesołowskiego.

KIEDY PRACOWNIK SAMORZĄDOWY PODLEGA PRZEPISOM USTAWY O UMOWIE O PRACĘ PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

Piotr R. wytoczył powództwo gminie K. o 2875 zł, w tym 1263 zł tytułem wynagrodzenia za zwolnienie z pracy bez wypowiedzenia na trzy miesiące naprzód. Sądy niższe powództwo w części dotyczącej wynagrodzenia za okres wypowiedzenia oddaliły. Sąd Najwyższy uznał natomiast słusność żądań powoda, bowiem na zasadzie art. 3 p. 4 ustawy o umowie o pracę pracown. umysłowych, pracownikami umysłowymi są również pracownicy samorządowi, których stosunek pracy nie jest unormowany przepisami specjalnymi, lecz oparty na umowie indywidualnej, świadczącej, że zajęcie wyznaczone podpada pod kategorię pracy umysłowej (C. I. 1475-35).

Odezwa!

W niedzielę, dnia 25 października br., w święto Chrystusa Króla, odbędzie się w miejscowym kościele parafialnym o godz. 11 przed południem uroczyste nabożeństwo, a o godzinie 15,30 akademie w sali p. Stasiewskiej w Domu Polskim.

Apeluję przeto, by wszystkie organizacje miejscowe i cechy ze sztandarami gremialnie wzięły udział w nabożeństwie i akademii.

Wszystkich obywateli uprasza się o udekorowanie domów flagami o barwach kościelnych i narodowych.

Nowe, dnia 15 października 1936 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Obwieszczenie.

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że w środę, dnia 4 listopada br. o godz. 9 przed poł. sprzedawać się będzie w Nowem na Rynku największej dającemu w drodze publicznego przetargu: 1 szafę dębową nową, 2 łóżka dębowe, 1 stół dębowy rozkładany i 1 regał dębowy.

Nowe, dnia 21 października 1936 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Osiedliłem się
w Nowem, Rynek 21

jako

adwokat.

W. Matukiewicz
adwokat.

3 pokoje i kuchnia

tanio do wynajęcia. Kobiela, Klasztorna 2, wiadomość
Grudziądz — Urząd Poczty.

Obwieszczenie

w sprawie tępienia szczurów w obwodzie gminy miejskiej Nowe.

Wobec znacznego rozpowszechnienia plagi szczurów jako roznosicieli zarazy, w interesie zdrowia publicznego zarządzam na podstawie § 2 rozporządzenia Wojewody Pomorskiego z dnia 14. V. 1932 r. (Pom. Dz. Woj. Nr. 12, poz. 186) na obwód gminy miejskiej Nowe co następuje:

Wszyscy właściciele, zarządcy i dzierżawcy realności na terenie gminy miejskiej Nowe obowiązani są na swoich wzgl. zarządzanych przez siebie posesjach wyłożyć truciznę na szczury w miejscach najodpowiedniejszych i w sposób im podany przez apteki i drogerie przy nabywaniu trucizny.

Truciznę należy wyłożyć w terminie od dnia 26 października br. godz. 15 do dnia 28 października br. godz. 10, po czym pozostałe resztki usunąć.

Przy tępieniu szczurów należy posługiwać się wyłącznie trucizną „pasta fosforowa”, którą nabywać można bez zezwolenia władzy policyjnej w aptece i drogeriach, posiadających koncesję na sprzedaż środków trujących.

Aby uniknąć otrucia zwierząt domowych, jak drobiu, kotów, psów i t. p. należy wyłożenie trucizny poprzedzić powiadomieniem wszystkich lokatorów danej realności, dając im przez to możliwość zamknięcia tych zwierząt na czas trwania odszczurzenia.

Zarządzenie niniejsze jest ogólne, to znaczy obowiązuje bezwzględnie wszystkich właścicieli wzgl. zarządców i dzierżawców realności włącznie gmachów urzędowych, położonych w obrębie gminy miejskiej Nowe.

Wyznaczony wyżej termin odszczurzenia musi być bezwzględnie dotrzymany. Upoważnieni delegaci przeprowadzać będą ścisłą kontrolę, czy we wszystkich realnościach wyłożono truciznę w oznaczonym terminie. Jako dowód, że nabyto truciznę i wyłożono, otrzymują osoby kupujące truciznę od sprzedawcy poświadczenie zakupu. Poświadczenie to należy kontrolującemu funkcjonariuszom przedłożyć.

Winni nie wypełnienia obowiązków, wynikających z niniejszego zarządzenia, ulegną w myśl § 3 cyt. rozporządzenia karze grzywny do 60,— zł lub aresztem do 4 dni.

Nowe, dnia 20 października 1936 r.

(—) Kuchczyński
Burmistrz.

Ostrzegam

każdego przed nabyciem osady od mego męża Jana Laudy z Kozielca, gdyż osadę tę odstąpił on mnie jako jego żonie cesją przed p. Wójtem Gminy Nowe w dniu 29 stycznia 1936 r. i do takowej nie ma żadnego prawa. Ewntl. nabycie narazić może kupców jedynie na niepotrzebne koszty i nieprzyjemności.

Maria Laudowa.

PŁASZCZE ZIMOWE DAMSKIE, MĘSKIE I DZIECIĘCE

Wielki wybór!

TRYKOTAŻE • SWETRY • PULOWERY
SPECJALNIE ZNIŻONE CENY

I RÓŻNEGO RODZAJU OBUWIE CIEPŁE
TAKŻE DLA DZIECI

już nadeszły i polecam po cenach bezkonkurencyjnych

Rynek 25

W. JAŹDŻEWSKI, Nowe

Telefon 15

Bławy. Konfekcja. Obuwie. Galanteria.